

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN ASETUS SUOMEN RIISTAKESKUKSEN JA RIISTANHOITUYHDISTYSTEN JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN MAKSUISTA VUOSINA 2022 JA 2023

1. Nykytila

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistyksien julkisten hallintotehtävien suoritteista perimät maksut perustuvat maa- ja metsätalousministeriön asetukseen Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2020 ja 2021 (1319/2019). Asetus on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021 asti. Asetus on annettu valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla. Asetuksessa säädetyt maksut perustuvat Suomen riistakeskuksen toimittamiin laskelmiin. Maksujen määräytymisessä on noudatettu maksuperustelain 6 §:ssä säädettyä kustannusvastaavuutta lukuun ottamatta eräitä poikkeuslupia.

2. Esityksen ehdotukset ja tavoitteet

Suomen riistakeskuksen julkisista hallintotehtävistä säädetään riistahallintolaissa (158/2011). Metsästyslaissa (615/1993) säädetyistä luvista annettavat päätökset muodostavat pääosan riistakeskuksen julkisista hallintotehtävistä. Esityksessä ehdotetaan, että Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien suoritteista perittävässä maksuissa noudatettaisiin edelleen kustannusvastaavuutta siten kuin valtion maksuperustelaki edellyttää.

Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien kustannukset muodostuvat siten, että osa hakemuksista ratkaistaan esittelystä ja osa ilman esittelyä. Suomen riistakeskus on toimittanut maa- ja metsätalousministeriölle selvityksen lupien myöntämiseen liittyvistä kustannuksista lupatyypeittäin ja aluetoimistokohtaisesti julkisten hallintotehtävien hoitamiseen osallistuneiden toimihenkilöiden osalta Tiimatyöaikakirjanpidon kautta ajanjaksolta 1.1.2020–31.12.2020 (taulukko 1). Toimihenkilöt ovat esittäneet ajanjaksolta käytetyt työajat päätöstyypeittäin. Päätöstyyppeihin käytetyt työajat on muunnettu euroarvoisiksi roolihenkilöiden keskituntipalkan perusteella laskettuna. Selvityksen perusteella maa- ja metsätalousministeriö on arvioinut Suomen riistakeskuksen julkisina hallintotehtävinä annettavista lupapäätöksistä perittäviä maksuja. Asetusehdotuksessa lupatyypikohtaiset kustannukset on pyöristetty kymmenen euron tarkkuuteen.

Lupatyypikohtaisissa kustannusten laskelmissa otettaisiin lisäksi huomioon postitus- ja kopiointikulut sekä lupahallinto-ohjelman ylläpidon ja kehittämisen kustannukset. Tämä vaikuttaisi 28,84 euroa kustannuksia lisäävästi yhtä päätöstä kohti. Tällä varmistetaan osaltaan lupahallinnon sähköisen asioinnin kehittämisen edellyttämä rahoitus tulevina vuosina.

Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (jäljempänä luontodirektiivi) mukaiset erityisen tiukat suojeluvaatimukset on osittain pantu täytäntöön metsästyslain 41 §:ssä säädettyllä poikkeuslupajärjestelmällä ja myöntämisperusteista eri eläinlajien osalta säädetään 41 a–c §:ssä. Lisäksi 41 a §:n 2 momentissa säädetään, että 41 a §:n 1 momentin nojalla saaliiksi saatu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle. Nämä eläimet ovat täysin rauhoitettuja metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla. Tämän lisäksi metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (452/2013) säädetään, että 41 §:n 1 momentin nojalla myönnetty ahman, ilveksen, karhun, saukon tai suden poikkeuslupa on määräaikainen, enimmillään 21 vuorokautta.

Tiukkojen lupamääräysten ja poikkeuslupan saajan taloudellisen hyödyn vähäisyys huomioon ottaen on maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaisesti perusteltua, että lähinnä vahinkojen estämiseen annetusta päätöksestä ei peritä kustannuksia vastaavaa maksua. On sosiaalisesti ja oikeudenhoidon kannalta kestävämpiä, jos vahingonkärsijä joutuu maksamaan täyden lupakäsittelyn kustannuksia vastaavan maksun suojatakseen omaisuutensa. Samoin on katsottava olevan perusteltua menetellä ihmisten turvallisuuden perusteella sekä yleisen edun kannalta pakottavista syistä myönnettävien poikkeuslupien osalta. Lisäksi muutamiin lupiin saattaa liittyä myös ympäristönsuojelullinen intressi, jos poikkeusluvalla pyritään suojaamaan tiettyjen riistaeläinten kantoja. Joidenkin eläinten kantojen, ja myös vahinkojen säätöminen, on mahdotonta poikkeuslupanhakijan tavanomaisella metsästyksellä. Näin ollen näistä 41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 tai 3 momentin, 41 c §:n ja 41 d §:n nojalla annetuista päätöksistä peritään kustannuksia (244,92 euroa) alempi maksu, samoin kuin 41 §:n 3 momentin ja 49 a §:n mukaisten poikkeuslupien (421,52 euroa) osalta. Maksu olisi 70 euroa.

Edellä mainitut ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut muodostavat kuitenkin erityisesti karhun ja ilveksen osalta vain osan näiden lajien metsästyksestä, joten niitä on tarkasteltava yhdessä metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukaisten ns. kannanhoidollisten poikkeuslupien kanssa kokonaisuutena, koska erilaiset poikkeuslupatyypit liittyvät saman kannan hoitoon ja hyödyntämiseen. Erilaiset lupatyypit kuormittavat Suomen riistakeskuksen lupahallintoa eri tavalla, mutta ovat myös metsästäjien näkökulmasta vaikutuksiltaan erilaisia. Erityisesti karhuja ja ilveksiä metsästetään 41 a §:n 1 momentin mukaisten esimerkiksi ns. vahinkoperusteisten poikkeuslupien lisäksi 41 a §:n 3 momentin mukaisilla ns. kannanhoidollisilla poikkeusluvilla.

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin nojalla saaliiksi saatu susi, karhu, saukko, ilves ja ahma kuuluvat valtiolle ja ne on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Näin ollen poikkeuslupan saaja ei saa tältä osin lainkaan taloudellista hyötyä poikkeuslupan nojalla metsästetystä saaliista. Sen sijaan kun karhua ja ilvestä metsästetään 41 a §:n 3 momentin mukaisilla ns. kannanhoidollisilla poikkeusluvilla, saaliiksi saatu eläin kuuluu poikkeuslupan saajalle. Näiden lajien saalis voi olla taloudellisesti hyvinkin arvokas. Ns. kannanhoidolliseen metsästykseseen liittyy myös näiden lajien osalta saaliin lihan, nahkan ja muiden metsästysmuistojen arvon lisäksi myös laajempi riistallinen arvo. Tätä ilmentää sekin, että metsästykseseen osallistuu tyypillisesti runsaasti metsästäjiä, ellei sitä ole poikkeuslupan ehdoissa rajoitettu. Jotta Suomen riistakeskuksen kustannusvastaavuus ei vahinkoperusteisten poikkeuslupien kustannuksia alemman maksun vuosi heikentyisi kohtuuttomasti, so-

vellettaisiin tässä yhteydessä maksuperustelain 6 §:n 3 momentin kohtaa, jonka mukaan erityisestä syystä maksu, joka muuten määrättäisiin suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi. Käytännössä lähinnä suurpeidoista karhun ja ilveksen osalta myönnettäville 41 a §:n 3 momentin ns. kannanhoitollisille poikkeusluville maksu olisi 200 euroa.

Taulukko 1. Lupatyypikohtaiset päätösmäärät, kustannukset ja esitetyt uudet maksut.

Lupatyypijaotteluvoimassa olevan asetuksen perusteella	Päätösmäärä 1.1.-31.12.2020, kpl	Riistasuunnittelija, euroa	Riistapäällikkö/Erikoissuunnittelija, euroa	Postitus ja kopiointi sekä lupahallinto-ohjelman ylläpito, euroa	Yhteensä, euroa	Esitys uudeksi maksuksi, euroa
MetsL 10 § Pyyntiluvat	64	26,78	103,58	28,84	159,20	160
MetsL 26 § Hirvieläimen pyyntiluvat	2021	41,04	66,66	28,84	136,54	140
MetsL 35 § Aseenkuljetusluvut	65	20,64	55,02	28,84	104,50	70
MetsL 40 § Lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin	2	13,29	28,01	28,84	70,14	70
MetsL 42 § Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeeminen	13	-	178,13	28,84	206,97	210
MetsL 52 § Koirakokeet ja koiran kouluttaminen	56	15,42	58,53	28,84	102,79	100
MetsL 41 §:n,	463	72,96	143,12	28,84	244,92	70

41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 tai 3 momentin, 41 c §:n ja 41 d §:n nojalla annetut päätökset						
MetsL 41 §:n 3 momentin ja 49 a §:n nojalla annetut kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käyttöä koskevat päätökset	4	19,93	372,75	28,84	421,52	70
MetsL 41 a §:n 3 momentin ja 41 b §:n 2 momentin nojalla annetut päätökset	254	32,01	93,67	28,84	154,52	200
MetsL 41 §:n 3 momentin nojalla annetut pysyvästi ja pitkäaikaisesti liikuntarajoitteita koskevat päätökset	28	-	98,71	28,84	127,55	130
Maksuttomat	714	6,85	10,45	28,84	46,13	0

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Suomen riistakeskus

Esityksen mukaisista suoritteista perittävistä maksuista kertyy Suomen riistakeskukselle vuodessa noin 400 000 euron tulo (vuonna 2021 noin 315 000 euroa). Vahinko-

perusteisten poikkeuslupien omakustannushintaa alemmat maksut heikentävät Suomen riistakeskuksen kustannusvastaavuutta arviolta noin 80 000 eurolla. Toisaalta kannanhoidollisten poikkeuslupien omakustannushintaa korkeammat maksut nostavat Suomen riistakeskuksen kustannusvastaavuutta arviolta noin 15 000 eurolla.

Kustannusvastaavuudesta poikkeamista aiheuttaa myös se, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten henkilöitä tiettyihin julkisiin hallintotehtäviin. Jos näistä tehtävistä perittäisiin maksu, se taas vähentäisi riistanhoitoyhdistysten osuutta riistanhoitomaksuvaroista. Päätöksiä tehdään noin 100 vuodessa ja joka viides vuosi noin 300.

Lupahallinnon kustannusvastaavuuslaskelma (taulukko 2) osoittaa, että julkisten hallintotehtävien suoritteista perittävät maksut eivät kata suoritteiden tuottamisesta syntyviä kustannuksia. Kustannusvastaavuudeksi muodostuisi arviolta 84 %. Alijäämä on noin 73 000 euroa.

Taulukko 2. Lupahallinnon kustannusvastaavuuslaskelma.

	Vuosi 2020	Esitys 2022 ja 2023
Tulot	308 020	398 700
Henkilöstö	372 189	372 189
Postituskustannukset	1 565	1 118
Lupahallinto-ohjelmiston ylläpito ja kehittäminen	98 890	98 757
Kustannukset yhteensä	472 644	472 064
Kustannusvastaavuusprosentti	65 %	84 %

Edellä olevat laskelmat perustuvat siihen, että lupahakemusten määrä ei olennaisesti muutu. Lisäksi riistaeläinkantojen taso on osittain suoraan verrannollinen lupamääriin. Myös pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat lainsäädäntömuutokset vaikuttavat poikkeuslupien lupahakemusmääriin.

Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien prosessin kokonaiskustannuksiin sisältyy lupapäätösten tekemisen lisäksi myös kustannuksia kansalaisten neuvonnasta, osallistumisesta lainsäädännön valmisteluun, valitusprosessien edellyttämästä työstä, saalisilmoitusten kirjaamisesta sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) mukaisina tehtävinä metsästäjärekisterin ylläpidosta sekä metsästäjien ryhmävakuutuksesta aiheutuvia menoja, joita ei ole perusteltua ottaa huomioon lupahallinnon suoritteista aiheutuvina kustannuksina. Suomen riistakeskus eroaa toiminnan rahoitus pohjan osalta muista valtion viranomaisista ja laitoksista siten, että riistakeskuksen käyttö- ja pääomamenot rahoitetaan valtion talousarvioon riistanhoitomaksulla kerättävällä määrärahalta (riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 3 §). Näin ollen riistakeskuksen toiminnasta aiheutuvat

kustannukset kohdentuvat jo lähtökohtaisesti riistanhoitomaksun suorittaneisiin metsästäjiin, toisin kuin valtion yleisillä verotuloilla rahoitettujen viranomaisten ja laitoksien kohdalla. Tämän johdosta riistakeskuksen yleiskustannuksia ei ole otettu lupahallinnon suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmassa huomioon, vaan yleiskustannus on katsottu tulevan katetuksi riistakeskuksen tapauksessa kaikilta metsästäjiltä riistanhoitomaksuina kerättävällä määrärahalla, jolloin kustannus kohdentuu lähtökohtaisesti lupapäätöksien nojalla metsästystä ja riistanhoitoa harjoittavaan laajempaan metsästäjäkuntaan.

Riistanhoitoyhdistykset

Riistanhoitoyhdistykset järjestivät vuonna 2020 yhteensä 2 910 ampumakoetilaisuutta, joissa oli 29 236 ampuma-koeyritystä sekä 975 metsästäjätutkintotilaisuutta, joissa oli 9 793 metsästäjätutkintoyritystä. Ampuma-aselain mukaisia harrastustodistuksia annettiin 870 kpl ja ulkomaalaisen ampumakoetodistuksia 249 kpl.

Taulukko 3. Riistanhoitoyhdistysten tilinpäätösyhteenveto tilivuodelta 2020.

	Tulot, euroa	Menot, euroa
Metsästäjätutkinto	196 982,82	81 362,91
Ampumakokeet	586 417,02	232 438,75
Ulkomaalaisten ampumakoetodistukset	3 522,00	350,67
Harrastustodistukset	22 102,37	28,75
Hirvirata	88 819,98	515 646,00

Julkisiin hallintotehtäviin (etenkin metsästäjätutkinto ja ampumakokeet) liittyvät toiminnot on hoidettu riistanhoitoyhdistyksissä edelleen jossain määrin vuoden 2020 aikana talkooperiaatteella ilman laskutettuja työtunti- ja matkakorvauksia ja siksi tämä tehty talkootyön osuus ei näy suoraan kirjanpidossa syntyneenä menona.

Ampumakokeista

Riistanhoitoyhdistysten ampumakoetulot olivat 586 417,02 euroa vuonna 2020. Vastaavasti menot olivat 232 438,75 euroa.

Vuonna 2020 riistanhoitoyhdistykset ovat kirjanneet hirviratatuloihin mm. radan vuokratulot. Hirviratamenoihin on puolestaan kirjattu ratalaitteiden hankkimisesta ja kunnossapidosta aiheutuvat menot, joita ovat esimerkiksi vakuutusmaksut, sähkömaksut sekä maalitaulujen (isot taulut, paikkaustaulut, paikat ja liidut) hankkimisesta aiheutuvat menot. Myös vuokramenot, jos hirvirata on ollut muun tahon omistuksessa, kirjataan hirviratamenoihin. Lisäksi hirviratamenoja ovat olleet hirviradan osalta ympäristölupamenettelystä aiheutuneet menot. Näin ollen hirviratojen osalta menoja on jäänyt riistanhoitoyhdistysten kustannettavaksi 426 826,02 euroa (= 515 646,00 euroa – 88 819,98 euroa).

Lisäksi ampumakokeiden toteutuneiksi menoiksi pitäisi lisätä kopio-, postitus-, puhelin-, ilmoitus- ym. vastaavia kuluja eli laskennallisesti 2 910 ampumakoetilaisuutta x 66 euroa = 192 060,00 euroa (66 euroa on otettu riistanhoitoyhdistyksille vuonna 2009 tehdystä kyselystä, jossa ao. ampumakoetilaisuuskohtainen kulu oli 66 euroa). Tämän lisäksi menoiksi tulisi lisätä toiminnanohjaajan työaikaa vähintään ½ tuntia/ampumakoetilaisuus (minimi-aika saatu toiminnanohjaajan työaikaseurannasta, Kari Sankala, ns. Ala-Hämeen hanke) eli 1 455 tuntia x 16,50 euroa/tunti (Tilastokeskuksen ilmoittama yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä) = 24 007,50 euroa.

Edellä olevan perusteella riistanhoitoyhdistysten todelliset kokonaiskustannukset ampumakokeiden järjestämisestä olivat:

• tilikartan kohtaan ampumakoemenot kirjattu	232 438,75 euroa
• hirviratamenot tulojen jälkeen	426 826,02 euroa
• yleiskustannukset (kopio-, postitus-, puhelin- ym.)	192 060,00 euroa
• toiminnanohjaajien työaika	24 007,50 euroa
yht.	<u>875 332,27 euroa</u>

Näin ollen kustannusvastaavuus jää alijäämäiseksi -288 915,25 euroa (586 417,02 euroa – 875 332,27 euroa) (Edellisessä selvityksessä vuonna 2018 ao. jäämä oli ylijäämää 208 324,97 euroa). Todettakoon, että tässä jää edelleen huomioon ottamatta riistanhoitoyhdistysten hallitusten ja ampumakokeiden vastaanottajien osittainen talokootyön määrä, joka oli vuonna 2008 RKTL:n selvityksen mukaan 17 tuntia/ampumakoetilaisuus.

Lisäksi tässä yhteydessä on otettava myös huomioon se, että riistanhoitoyhdistykset ovat tehneet aiempien toimintavuosien ylijäämästä edellisten tilivuosien tilinpäätöksissä varauksia ns. hirviratarahastoon, jota on tarkoitus käyttää hirviratojen tuleviin ylläpitokustannuksiin (esim. ratalaitteistojen uusiminen, meluvallien parantaminen ja ampumarata-alueen puhdistamistyöt). Riistanhoitoyhdistysten hirviratarahastoissa oli tilivuoden 2020 päättyessä rahastoituna 313 218,70 euroa (vertailuna riistanhoitoyhdistysten hirviratarahastoissa oli tilivuoden 2018 päättyessä rahastoituna 449 069,71 euroa). Näin ollen rahastoituna olleita varoja on purettu käyttöön.

Edellä olevien laskelmien perusteella ja ottaen huomioon alijäämä -288 915,25 euroa, ampumakoesuorituksen maksun olisi tullut olla 30 euroa (29 236 ampumakoeyritystä), jotta alijäämää ei olisi syntynyt. Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava huomioon, että ampumakoesuorituksia oli koronatilanteesta ja lailla muutetun ampumakoesuorituksen voimassaoloajan jatkamisesta johtuen puolet vähemmän normaaliin toimintavuoteen verrattuna. Toisin sanoen on oletettavaa, että alijäämää ei olisi syntynyt ns. normaalina toimintavuonna.

Metsästäjätutkinnoista

Riistanhoitoyhdistysten metsästäjätutkintotulot olivat 196 982,82 euroa vuonna 2020. Vastaavasti menot olivat 81 362,91 euroa. Metsästäjätutkintojen toteutuneiksi menoiksi pitäisi lisätä kopio-, postitus-, puhelin-, ilmoitus- ym. vastaavia kuluja eli laskennallisesti 975 metsästäjätutkintotilaisuutta x 66 euroa = 64 350,00 euroa (66 euroa per metsästäjätutkintotilaisuus vastaavasti kuin ampumakokeissa).

Lisäksi metsästäjätutkintomenoiksi tulisi lisätä toiminnanohjaajan työaika vähintään 0,75 tuntia/metsästäjätutkintotilaisuus (aika saatu toiminnanohjaajan työaikaseuranasta, Kari Sankala, ns. Ala-Hämeen hanke) eli 975 metsästäjätutkintotilaisuutta x 0,75 tuntia x 16,50 euroa/tunti (Tilastokeskuksen ilmoittama yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä) = 12 065,63 euroa.

Edellä olevan perusteella riistanhoitoyhdistysten todelliset kokonaiskustannukset metsästäjätutkintojen järjestämisestä olivat:

• tilikartan kohtaan metsästäjätutkintomenot kirjattu	81 362,91 euroa
• yleiskustannukset (kopio-, postitus-, puhelin- ym.)	64 350,00 euroa
• toiminnanohjaajien työaika	12 065,63 euroa
	<u>yht. 157 778,54 euroa</u>

Näin ollen kustannusvastaavuus jää ylijäämäiseksi 39 204,28 euroa (196 982,82 euroa – 157 778,54 euroa) (Edellisessä selvityksessä vuonna 2018 ao. ylijäämä oli 7 351,79 euroa). Todettakoon, että tässä jää edelleen huomioon ottamatta riistanhoitoyhdistysten hallitusten ja metsästäjätutkinnon vastaanottajien osittainen talkootyön määrä, joka oli vuonna 2008 RKTL:n selvityksen mukaan 7,5 tuntia/metsästäjätutkintotilaisuus.

Metsästäjätutkintojen ylijäämää edelleenkin merkittävän talkootyön lisäksi osittain selittää myös metsästäjätutkintojen pitopaikkojen saaminen useasti maksutta käyttöön. Yleisenä käytäntönä onkin ollut, että metsästysseurat antavat metsästysmajansa oman riistanhoitoyhdistyksen käyttöön ilman korvausta. Lisäksi paikalliset pankit tai kunnat antavat kokoustiloja riistanhoitoyhdistysten käyttöön maksutta, koska riistanhoitoyhdistys on pankin asiakas tai kunnan kannalta merkittävä toimija.

Ulkomaalaiselle annetut ampumakoetodistukset

Rihlatulla luotiaseella tai metsästysjousella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläinlajin vuoksi tarpeen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä ovat ne riistaeläinlajit, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe. Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva ampumakoetodistusta vastaava todistus muussa maassa suoritetusta vastaavia riista-eläimiä koskevasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riista-eläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa todistuksen toisessa maassa suoritettuna ampumakokeen tai edellä tarkoitettua selvityksen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Riistanhoitoyhdistyksen todistus on voimassa enintään kolme vuotta.

Suoritteesta koituvien kustannusten arvioidaan kertyvän seuraavasti:

Suoritteen sisältö:

1. asiakas toimittaa hakemuksen, jonka riistanhoitoyhdistys vastaanottaa ja jonka perusteella asia tulee vireille riistanhoitoyhdistyksessä
2. jos selvitys kattaa lainsäädännön edellyttämät kriteerit, riistanhoitoyhdistys kirjoittaa todistuksen
3. jos selvitys ei kata lainsäädännön edellyttämiä kriteereitä, riistanhoitoyhdistys voi pyytää asiakkaalta lisäselvityksen ja lisäselvityksen saamisen jälkeen kirjoittaa todistuksen
4. todistuksen kirjoittaminen ja postittaminen asiakkaalle
5. on arvioitavissa, että nopeimmillaan todistuksen antaminen voi tapahtua noin 30 minuutissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen) ja hitaimmillaan noin 1 tunnissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, lisäselvityspyynnön tekemisen ja sen postittamisen sekä lisäselvityksen vastaanottamisen ja sen analysoinnin, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen)
6. jos keskimääräisenä ajankäyttönä käytetään 0,75 tuntia ja yhden tunnin laskennallisena hintana 16,50 euroa/tunti (Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 16,50 euroa tunnilta.) sekä päälle tulevia palkan sivukuluja (30 %) ja arvioituja kopio-, postitus-, puhelin- ym. kuluja, päädytään noin 20 euroon/todistus.

Ampuma-aselain (1/1998) 45 ja 53 a §:ssä tarkoitetun harrastustodistuksen antamisesta aiheutuvat kustannukset

Ampuma-aselain 45 §:n 8 momentin 1 kohdan mukaan haettaessa lupaa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista varten hakijan on esitettävä harrastuksestaan luotettava selvitys ja, jos hakemus koskee lupaa 6 §:n 2 momentin 5 tai 7 kohdassa tarkoitettua ampuma-asetta varten, lisäksi riistanhoitoyhdistyksen antama todistus aktiivisesta harrastuksestaan. Kyseessä on suoritetyyppi, joka tuli riistanhoitoyhdistyksille ampuma-aselain muutoksen myötä kesäkuussa 2011.

Suoritteen sisältö:

1. asiakas toimittaa selvityksen, jonka riistanhoitoyhdistys vastaanottaa ja jonka perusteella asia tulee vireille riistanhoitoyhdistyksessä
2. jos selvitys kattaa valtioneuvoston asetuksella annetut kriteerit, riistanhoitoyhdistys kirjoittaa todistuksen tai pyytää vielä tarvittaessa lausunnon esimerkiksi asiakkaan metsästysseuralta (lausunto voi johtaa vastaselityksen pyytämiseen asiakkaalta)
3. jos selvitys ei kata valtioneuvoston asetuksella annettuja kriteereitä, riistanhoitoyhdistys pyytää asiakkaalta lisäselvityksen ja lisäselvityksen saamisen jälkeen kirjoittaa todistuksen tai pyytää vielä tarvittaessa lausunnon esimerkiksi asiakkaan metsästysseuralta (lausunto voi johtaa vastaselityksen pyytämiseen asiakkaalta)
4. todistuksen kirjoittaminen ja postittaminen asiakkaalle
5. on arvioitavissa, että nopeimmillaan todistuksen antaminen voi tapahtua noin ½ tunnissa (sisältää vastaanottamisen, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen) ja hitaimmillaan noin 1 1/2 tunnissa (sisältää vastaanottamisen, lisäselvityspyynnön tekemisen ja sen postittamisen ja lisäselvityksen vastaanottamisen ja sen analysoinnin, lausuntopyynnön tekemisen ja sen postittamisen ja lausunnon

vastaanottamisen ja sen analysoinnin), todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen

6. jos keskimääräisenä ajankäyttönä käytetään 1 tuntia (aika saatu toiminnanohjaajan työaikaseurannasta, Kari Sankala, ns. Ala-Hämeen hanke) ja yhden tunnin laskennallisena hintana 16,50 euroa/tunti (Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 16,50 euroa tunnilta.) sekä päälle tulevia palkan sivukuluja (30 %) ja arvioituja kopio-, postitus-, puhelin- ym. kuluja, päädytään noin 27 euroon/todistus.

Metsästyskortista annettava jäljennös

Suoritteesta koituvien nykyisten kustannusten (käsittelykulut sisältäen laskutuksen, myyntireskontran, kirjanpidon ja laskutusjärjestelmän ylläpidon sekä postituskustannukset) arvioidaan kertyvän seuraavasti:

Suoritteen sisältö:

1. Metsästäjältä saapuu ilmoitus kadonneesta kortista ja pyyntö toimittaa uusi
2. Metsästäjärekisteri tarkistaa henkilön tiedot
  - a) Metsästäjän ilmoittaman nimen perusteella tarkistetaan, löytyykö Metsästäjärekisteristä muita samannimisiä ja varmuudeksi pyydetään joko syntymäaika tai metsästäjännumero
  - b) Tarvittaessa lisätiedoin varmistetaan, että kyseessä on oikea henkilö
3. Tarkistetaan metsästäjältä, millainen metsästyskortti on kadonnut: maksettu vai maksamaton. Tietoa verrataan metsästäjärekisteristä löytyvään
  - a) Jos metsästäjä kertoo maksaneensa metsästyskortin, mutta maksua ei hänen tiedoistaan löydy, lähtee Metsästäjärekisteri etsimään (oletettavasti virheellisesti maksettua) maksua. Maksu voi olla maksettu:
    - i. väärälle metsästyskaudelle
    - ii. viitteettömänä
    - iii. virheellisellä viitteellä
    - iv. ns. tilille panona
    - v. väärälle tilille
  - b) Jos maksu löytyy ja se on oikein maksettu, joko
    - i. tulostetaan maksetun metsästyskortin ote ja postitetaan metsästäjälle tai
    - ii. toimitetaan Metsästäjärekisteristä suoraan metsästäjän sähköpostiin
  - c) Jos maksu löytyy ns. virheellisten maksujen tililtä, maksu kohdistetaan metsästäjälle (varmistetaan, että maksu on oikealle kaudelle tarkistamalla päiväykset) ja toimitetaan maksetun metsästyskortin ote metsästäjälle
  - d) Jos korttia ei ole lainkaan maksettu, mutta Metsästäjärekisteristä nähdään, että kortti on toimitettu Metsästäjä-lehden sisäkannessa,
    - i. tulostetaan uusi kortti
    - ii. tulostetaan toimitukseen liittyvä toimitusmaksulasku
    - iii. postitetaan kortti ja lasku metsästäjälle ja
    - iv. lisätään samaan kuoreen myös Metsästäjä-lehti

- v. Jos toimituksella kiire (ja metsästäjällä sähköpostiosoite), lähetetään sähköisenä uusi kortti ja käsittelykulumaksun lasku. Erikseen pyydettyessä lähetetään vielä Metsästäjä-lehti postitse.

Todistuksen antamisesta aiheutuvat omakustannusarvoa vastaavat kustannukset ovat Suomen riistakeskuksen arvion mukaan noin 20 euroa/todistus. Jos asiakas ei tarvitse kirjallista jäljennöstä, hän voi todistaa metsästyskortin voimassaolon sähköisesti kirjautumalla Oma riista -palveluun ja esittämällä sieltä sähköisen metsästyskortin.

Ampumakoetodistuksesta annettava jäljennös

Metsästyslain 21 §:n 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä.

Suoritteesta koituvien kustannusten arvioidaan kertyvän seuraavasti:

Suoritteen sisältö:

1. asiakas toimittaa hakemuksen, jonka riistanhoitoyhdistys vastaanottaa ja jonka perusteella asia tulee vireille riistanhoitoyhdistyksessä
2. jos selvitys kattaa lainsäädännön edellyttämät kriteerit, riistanhoitoyhdistys kirjoittaa todistuksen
3. jos selvitys ei kata lainsäädännön edellyttämiä kriteereitä, riistanhoitoyhdistys voi pyytää asiakkaalta lisäselvityksen ja lisäselvityksen saamisen jälkeen kirjoittaa todistuksen
4. todistuksen kirjoittaminen ja postittaminen asiakkaalle
5. on arvioitavissa, että nopeimmillaan todistuksen antaminen voi tapahtua noin 30 minuutissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen) ja hitaimmillaan noin 1 tunnissa (sisältää hakemuksen vastaanottamisen, lisäselvityspyynnön tekemisen ja sen postittamisen sekä lisäselvityksen vastaanottamisen ja sen analysoinnin, todistuksen kirjoittamisen ja todistuksen postittamisen).
6. jos keskimääräisenä ajankäyttönä käytetään 0,75 tuntia ja yhden tunnin laskennallisena hintana 16,50 euroa/tunti (Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin tuntipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio oli vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä keskimäärin 16,50 euroa tunnilta.) sekä päälle tulevia palkan sivukuluja (30 %) ja arvioituja kopio-, postitus-, puhelin- ym. kuluja, päädytään noin 20 euroon/todistus.

Todistuksen antamisesta aiheutuvat omakustannusarvoa vastaavat kustannukset ovat Suomen riistakeskuksen arvion mukaan noin 20 euroa/todistus. Jos asiakas ei tarvitse kirjallista jäljennöstä, hän voi todistaa ampumakokeen voimassaolon sähköisesti kirjautumalla Oma riista -palveluun ja esittämällä sieltä sähköisen ampumakoetodistuksen.

3.2. Muut vaikutukset

Vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien kustannusvastaavuudesta poikkeaminen antaa mahdollisuuden hakea näillä perusteilla lupaa ilman, että poikkeuslupanhakijalle saattaisi koitua kohtuuton kustannus luvan hakemisesta. Poikkeusluvan kustannus ei näin ollen olisi lain noudattamisen esteenä, kun poikkeusluvalla on kuitenkin tarkoitus turvata perusoikeuksien toteutumista erityisesti henkilön koskemattomuuden, omaisuuden suojan ja elinkeinonharjoittamisen osalta.

Maa- ja metsätalousministeriö tulee pyytämään Suomen riistakeskukselta selvityksen maksujen suuruuden vaikutuksista sekä uuden kustannusten muodostumisarvioinnin. Tarvittaessa maksuasetusta päivitetään, mikäli kustannuksissa on merkittäviä muutoksia. Muussa tapauksessa asetus olisi voimassa vuoden 2023 loppuun.

4. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Suomen riistakeskuksen maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 10 §:n nojalla annetusta päätöksestä (pyyntilupa) 160 euroa. Päätöksiä tehdään noin 60 kpl vuodessa. Maksu nousisi kustannusvastaavuuslaskelman perusteella nykyisestä 110 eurosta 160 euroon.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 26 §:n nojalla annetusta päätöksestä (hirvieläimen pyyntilupa) 140 euroa. Metsästyslain 26 §:n nojalla myönnettävistä luvista peurojen lupapäätökset ovat jonkin verran hirvien lupapäätöksiä kustannuksiltaan alhaisempia. Osaltaan hirven pyyntiluvan suuriin kustannuksiin vaikuttaa metsästyslain 8 §:n mukainen alue, jossa lupanhakijoita on paljon ja luvan perusteita joudutaan selvittämään enemmän. Lisäksi samalla lupapäätöksellä voidaan myöntää sekä peuroja että hirviä koskevia pyyntilupia. Hirvieläimiä koskevia päätöksiä annetaan noin 2000 kpl vuodessa. Maksu nousisi kustannusvastaavuuslaskelman mukaisesti 100 eurosta 140 euroon.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 35 §:n 5 momentin nojalla annetusta päätöksestä (aseenkuljetuslupa) 70 euroa. Metsästyslain 35 §:n 5 momentissa tarkoitettu lupatoimivalta siirtyi 1.8.2017 poliisilta Suomen riistakeskukselle. Uuden lupatyypin käsittelyn edellyttämä työaika tulee todennäköisesti vähentyään jatkossa, minkä vuoksi maksu säilyisi ennallaan.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 40 §:n nojalla annetusta päätöksestä (lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin) 70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 10 kpl vuodessa. Maksu laskisi kustannusvastaavuuslaskelman mukaisesti 100 eurosta 70 euroon.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 42 §:n nojalla annetusta päätöksestä (lupa vierasperäisen eläimen maahantuontiin ja luontoon laskemiseen) 210 euroa. Lupaan liittyvien biologisten selvitysten hankkiminen vie huomattavasti työaikaa. Luvat yleensä koskevat erityistä eläinyksilöä tai huomattavaa määrää tietyn eläinlajin yksilöitä. Päätöksiä annetaan noin 10 kpl vuodessa. Maksu nousisi kustannusvastaavuuslaskelman mukaisesti 140 eurosta 210 euroon.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 52 §:n nojalla annetusta päätöksestä (lupa koiran kouluttamiseen ja koirakokeeseen) 100 euroa. Päätöksiä annetaan noin 60 kpl vuodessa. Maksu nousisi kustannusvastaavuuslaskelman perusteella 80 eurosta 100 euroon.

Pykälän 1 momentin 7 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 §:n ja 41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 tai 3 momentin, 41 c §:n tai 41 d §:n nojalla annetusta päätöksestä (ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut) 70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 450 kpl vuodessa. Maksu säilyisi nykyisellä tasolla. Maksu ei vastaa toiminnasta syntyneitä kustannuksia, mutta tämä on perusteltua edellä muistiossa esitetyistä syistä.

Pykälän 1 momentin 8 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 § 3 momentin tai 49 a §:n nojalla annetusta kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntinemetelmien käyttöä koskevasta päätöksestä 70 euroa. Päätöksiä annetaan noin 10 kpl vuodessa. Maksu ei vastaa toiminnasta syntyneitä kustannuksia, mutta tämä on perusteltua edellä muistiossa esitetyistä syistä.

Pykälän 1 momentin 9 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 a §:n 3 momentin tai 41 b §:n 2 momentin nojalla annetusta päätöksestä (ns. kannanhoidolliset poikkeusluvut) 200 euroa. Päätöksiä annetaan noin 300 kpl vuodessa. Maksu olisi korkeampi kuin siitä syntyvät kustannukset, mutta tämä on perusteltua edellä muistiossa esitetyistä syistä.

Pykälän 1 momentin 10 kohdan mukaan Suomen riistakeskus perisi metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla annetusta päätöksestä 130 euroa. Päätöksiä annetaan noin 30 kpl vuodessa. Maksu laskisi kustannusvastaavuuslaskelman perusteella 155 eurosta 130 euroon.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos eläimen pyydystämistä tai tappamista koskevassa lupa- tai hyväksymispäätöksessä tehdään samalla päätös myös kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntinemetelmien käytöstä, siitä ei peritä erillistä maksua.

2 § Suomen riistakeskuksen maksuttomat julkisoikeudelliset suoritteet

Suomen riistakeskuksen maksuttomia julkisoikeudellisia suoritteita koskeva sääntely vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

3 § Riistanhoitoyhdistyksen maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Sääntely vastaisi maksujen osalta voimassa olevaa sääntelyä.

4 § Muut julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tiedon esille hakemisesta sekä 3 momentissa tarkoitettusta tiedon antamisesta kopiona tai tulosteena perittävistä maksuista päättäisi Suomen riistakeskus noudattaen, mitä mainitussa pykälässä säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan metsästyskortista tai ampumakoetodistuksesta annettavasta jäljennöksestä ja uudesta todistuksesta perittäisiin 20 euron suuruinen maksu. Maksu säilyisi siten ennallaan.

5. Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Suomen riistakeskukselta selvityksen sen julkisten hallintotehtävien kustannuksista. Esitys on valmisteltu pääosin tämän selvityksen perusteella, soveltaen kuitenkin valtion maksuperustelakia ns. vahinkoperusteisten poikkeuslupien maksuja alempina ja toisaalta ns. kannanhoidollisten poikkeuslupien maksuja korkeampina. Suomen riistakeskus on esittänyt, että asetus annettaisiin vähintään kahdeksi vuodeksi.

Esityksestä on pyydetty valtiovarainministeriön, Suomen riistakeskuksen ja Metsästäjäliiton lausuntoa.

5. Laintarkastus

6. Voimaantulo

Asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022 ja olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.